

Παναγιώτα (Νάγια) Γρηγοράκου
Βουλευτής Λακωνίας
ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ & ΑΚΕ

Αθήνα, 14/9/2026

Προς: Την Υπουργό Πολιτισμού, κα Λίνα Μενδώνη

Θέμα: Ένας διαγωνισμός, μία προσφορά, ένας ανάδοχος – Πώς παραδόθηκαν 27 πωλητήρια κορυφαίων μνημείων για έως δώδεκα χρόνια;

Στις 14 Αυγούστου 2026, στην καρδιά της θερινής περιόδου, υπογράφηκε από τον Οργανισμό Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων (ΟΔΑΠ) η σύμβαση για την ενιαία εκμίσθωση 27 πωλητηρίων σε ορισμένους από τους σημαντικότερους και πλέον επισκέψιμους αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία και μνημεία της χώρας.

Στη σύμβαση περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα πωλητήρια της Ακρόπολης, της Κνωσού, των Δελφών, της Αρχαίας Ολυμπίας, των Μυκηνών, της Επιδαύρου, του Σουνίου, της Αρχαίας Αγοράς, του Ακρωτηρίου Θήρας, των Αιγών, του Παλατιού του Μεγάλου Μαγίστρου στη Ρόδο, καθώς και του αρχαιολογικού χώρου του Μυστρά.

Η λειτουργία τους εκμισθώθηκε στην ένωση οικονομικών φορέων Space Hellas A.E.–Radiant Technologies A.E., για χρονικό διάστημα έξι ετών, με δυνατότητα παράτασης για ακόμη έξι χρόνια. Το συνολικό εγγυημένο μηνιαίο μίσθωμα ανέρχεται σε 50.600 ευρώ, πλέον ποσοστού 2% επί των μηνιαίων εσόδων προ ΦΠΑ, ενώ η αρχική τιμή του διαγωνισμού είχε οριστεί σε 46.030 ευρώ τον μήνα.

Είναι σαφές πως πρόκειται για 27 προνομιακά σημεία εμπορικής δραστηριότητας, εγκατεστημένα μέσα σε χώρους παγκόσμιας ακτινοβολίας και με επισκεψιμότητα που εξασφαλίζεται από το ίδιο το πολιτιστικό απόθεμα της χώρας. Κι όμως, για ολόκληρο αυτό το πακέτο κατατέθηκε, σύμφωνα με τα δημοσιοποιημένα στοιχεία, μία και μοναδική προσφορά. Το γεγονός αυτό όχι μόνο δεν αποτελεί ένδειξη επιτυχημένου ανταγωνισμού, αλλά αντίθετα προειδοποιεί για σοβαρές «αστοχίες» σχετικά με τον τρόπο που σχεδιάστηκε ο διαγωνισμός και για το κατά πόσο οι όροι του άφηναν πραγματικά ανοικτή την πρόσβαση σε περισσότερους οικονομικούς φορείς.

Ιδιαίτερη εντύπωση προκαλούν οι σωρευτικές προϋποθέσεις συμμετοχής. Μεταξύ άλλων, φαίνεται πως απαιτούνταν εμπειρία λειτουργίας πωλητηρίου σε χώρο πολιτισμού, δικαιώματα αποκλειστικής διανομής προϊόντων τρίτων, προηγούμενη υλοποίηση πληροφοριακού συστήματος αξίας άνω του ενός εκατομμυρίου ευρώ και μέσος ετήσιος κύκλος εργασιών άνω των πέντε εκατομμυρίων ευρώ. Αυτός ο εξαιρετικά ειδικός συνδυασμός προϋποθέσεων, η πραγματική αναγκαιότητα του οποίου πρέπει να αιτιολογηθεί, είχε σαν αποτέλεσμα την εμφάνιση ενός και μοναδικού προσφέροντος για το σύνολο των 27 πωλητηρίων.

Στα παραπάνω έρχεται να προστεθεί το πρόσφατο δημοσίευμα της εφημερίδας «Δημοκρατία» της 6ης Σεπτεμβρίου 2026, το οποίο δεν περιγράφει ένα μεμονωμένο διαγωνιστικό αποτέλεσμα, αλλά μια ολόκληρη αλληλουχία αναθέσεων και συμβάσεων που φέρεται να δημιουργήσε σταδιακά τις προϋποθέσεις για την τελική παραχώρηση των 27 πωλητηρίων στον ίδιο επιχειρηματικό όμιλο.

Σύμφωνα με το δημοσίευμα, η Radiant Technologies A.E. είχε ήδη αναλάβει από το 2010, σε σύμπραξη με την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, τη διαχείριση των πωλητηρίων του Καλλιμάρμαρου. Η συγκεκριμένη εμπειρία φέρεται να αξιοποιήθηκε αργότερα για την πλήρωση ειδικών όρων διαγωνισμών του ΟΔΑΠ, οι οποίοι απαιτούσαν από τους συμμετέχοντες προηγούμενη λειτουργία πωλητηρίου αναμνηστικών ειδών μέσα σε μουσείο, μνημείο, αρχαιολογικό χώρο ή άλλο χώρο πολιτισμού. Η συγκεκριμένη εμπειρία σε πωλητήριο κηρυγμένου μνημείου κάλυπτε τον αντίστοιχο όρο της διακήρυξης.

Το 2024 ακολούθησε το πιλοτικό πρόγραμμα λειτουργίας πωλητηρίου στους χώρους των πρώην Ανθοπωλείων της Βουλής, συνολικού ύψους περίπου 580.000 ευρώ με ΦΠΑ, μαζί με συμπληρωματική σύμβαση. Κατά το ίδιο δημοσίευμα, αρχικά εξετάστηκε η ανάθεσή του στην ένωση Space Hellas–Radiant με διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση και χρειάστηκε παρέμβαση της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης, ώστε να προκηρυχθεί διαγωνισμός.

Μετά το πιλοτικό πρόγραμμα, προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός για την εκμίσθωση του πωλητηρίου στα πρώην Ανθοπωλεία της Βουλής. Μεταξύ των προϋποθέσεων περιλαμβανόταν η προηγούμενη εκτέλεση σύμβασης πωλητηρίου αναμνηστικών ειδών, το οποίο διαχειρίζεται το Υπουργείο Πολιτισμού ή ο ΟΔΑΠ, διάρκειας τουλάχιστον ενός έτους. Εδώ είναι προφανές πως δημιουργείται μια κλειστή διαγωνιστική αλυσίδα, καθώς η ανάθεση ενός πρώτου έργου προσφέρει την απαιτούμενη εμπειρία για το επόμενο και η ανάληψη του επόμενου καθιστά τον ίδιο οικονομικό φορέα σχεδόν αποκλειστικά επιλέξιμο για τον διαγωνισμό που ακολουθεί. Με άλλα λόγια οι όροι δεν διευρύνουν τον ανταγωνισμό, αλλά αναπαράγουν τον ίδιο ανάδοχο.

Παράλληλα, σύμφωνα με το ίδιο δημοσίευμα, είχαν προηγηθεί και άλλες συμβάσεις του ΟΔΑΠ με εταιρείες του ίδιου επιχειρηματικού σχήματος:

- το 2023 ανατέθηκε στη Radiant, με απευθείας ανάθεση, μελέτη ροής επισκεπτών για την είσοδο στην Ακρόπολη, ύψους 29.884 ευρώ με ΦΠΑ,
- το 2024 ανατέθηκε στην ίδια εταιρεία δεύτερη μελέτη ροής επισκεπτών για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία στα οποία εφαρμόζεται ηλεκτρονικό εισιτήριο, ύψους 39.580 ευρώ με ΦΠΑ,
- το 2024 η ένωση Space Hellas–Radiant ανέλαβε έργο υποστήριξης της πλήρους και παραγωγικής λειτουργίας του ηλεκτρονικού πωλητηρίου του ΟΔΑΠ, ύψους περίπου 565.000 ευρώ με ΦΠΑ,
- την ίδια χρονιά η Radiant και η SingularLogic, μαζί με τον ΟΤΕ, συμμετείχαν σε έργο περίπου 27 εκατ. ευρώ με ΦΠΑ για το νέο κεντρικό σύστημα διαχείρισης πωλήσεων εισιτηρίων και το ψηφιακό περιβάλλον του Hellenic Heritage.

Οι συγκεκριμένες συμβάσεις αφενός δεν είναι άσχετες μεταξύ τους αφετέρου αφορούν τη ροή και την επισκεψιμότητα των αρχαιολογικών χώρων, τις ηλεκτρονικές πωλήσεις, τα δεδομένα των προϊόντων του ΟΔΑΠ, το προφίλ της καταναλωτικής ζήτησης και το κεντρικό σύστημα εισιτηρίων. Το γεγονός αυτό δημιουργεί εύλογα ερωτήματα σχετικά με την ισότιμη μεταχείριση όλων των πιθανών υποψήφιων οικονομικών φορέων, αφού οι εν λόγω εταιρείες που στη συνέχεια διεκδίκησαν την εκμετάλλευση των 27 πωλητηρίων, είχαν μέσω προηγούμενων συμβάσεων με τον ΟΔΑΠ, προνομιακή γνώση σημαντικών στοιχείων τα οποία δεν είχαν στη διάθεσή τους άλλοι δυνητικοί ενδιαφερόμενοι.

Ταυτόχρονα, σύμφωνα με τα δημοσιεύματα, από το πρώτο πιλοτικό πωλητήριο των πρώην Ανθοπωλείων της Βουλής μέχρι την εκμίσθωση των 27 πωλητηρίων μεσολάβησαν συνολικά δώδεκα διαγωνιστικές διαδικασίες, στις οποίες, σύμφωνα με τα ίδια δημοσιεύματα, αναδείχθηκαν επανειλημμένα ανάδοχοι οι ίδιες εταιρείες, ενώ φέρεται να ήταν και οι μοναδικοί προσφέροντες. Η επαναλαμβανόμενη εμφάνιση ενός μόνο προσφέροντος δεν μπορεί πλέον να παρουσιάζεται ως σύμπτωση, ούτε ως απόδειξη επιτυχούς διαγωνιστικής διαδικασίας.

Ιδιαίτερη σημασία έχει και η εταιρική διαδρομή των αναδόχων. Η Radiant Technologies ανήκει πλέον στη SingularLogic, η οποία αποτελεί θυγατρική της Space Hellas. Παράλληλα, τον Ιούλιο του 2025 ιδρύθηκε η «Ελληνικά Αναμνηστικά Α.Ε.», εταιρεία ειδικού σκοπού μέσω της οποίας προβλέπεται να λειτουργήσουν τελικά τα πωλητήρια και η οποία θα μπορεί να διαθέτει προϊόντα δικού της σχεδιασμού ή προϊόντα που θα προμηθεύεται από τρίτους.

Περαιτέρω ερωτήματα προκαλεί και η επιλογή να ενταχθούν σε ένα ενιαίο εμπορικό πακέτο πωλητήρια με εντελώς διαφορετικά οικονομικά, γεωγραφικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά. Η ομαδοποίηση του πωλητηρίου της Ακρόπολης με πωλητήρια μικρότερης εμπορικής δυναμικότητας απέκλεισε στην πράξη μικρότερους φορείς, τοπικές επιχειρήσεις και συνεργατικά σχήματα, τα οποία δεν θα μπορούσαν να διεκδικήσουν ένα έργο τέτοιας έκτασης.

Για τη Λακωνία, ιδιαίτερα προκλητικό είναι το επιμέρους εγγυημένο μηνιαίο μίσθωμα που προσφέρθηκε για το πωλητήριο του αρχαιολογικού χώρου του Μυστρά, μόλις 400 ευρώ. Η Κυβέρνηση οφείλει να εξηγήσει με ποια οικονομικά

δεδομένα αποτίμησε σε αυτό το ποσό ένα πωλητήριο που λειτουργεί μέσα σε ένα μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO και αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πολιτιστικούς και τουριστικούς προορισμούς της Πελοποννήσου.

Την ίδια στιγμή, πολλά από τα πωλητήρια που παραδίδονται προς ιδιωτική εκμετάλλευση έχουν κατασκευαστεί, ανακαινιστεί ή εξοπλιστεί με σημαντικούς δημόσιους και ευρωπαϊκούς πόρους. Μόνο το νέο πωλητήριο της Ακρόπολης χρηματοδοτήθηκε με περίπου 600.000 ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης, ενώ για την ανακαίνιση και αναβάθμιση ευρύτερου δικτύου πωλητηρίων φέρεται να διατέθηκαν εκατομμύρια ευρώ. Η εικόνα που διαμορφώνεται είναι προβληματική καθώς το Δημόσιο χρηματοδοτεί τις υποδομές, τα μνημεία εξασφαλίζουν την πελατεία και, αμέσως μετά, η εμπορική εκμετάλλευση παραδίδεται σε ιδιώτη για χρονικό διάστημα που μπορεί να φτάσει τα δώδεκα χρόνια.

Παράλληλα, η σύμβαση φέρεται να επιτρέπει στον μισθωτή να διαθέτει και προϊόντα δικού του σχεδιασμού ή παραγωγής, κατόπιν έγκρισης του ΟΔΑΠ. Τα πωλητήρια των μουσείων, όμως, δεν είναι κοινά καταστήματα αναμνηστικών. Τα προϊόντα τους αποτελούν μέρος της πολιτιστικής εμπειρίας του επισκέπτη και λειτουργούν ως φορείς της δημόσιας εικόνας των μνημείων και της χώρας. Επομένως, απαιτούνται εδώ σαφή επιστημονικά, αισθητικά και ποιοτικά κριτήρια, πραγματική εποπτεία και διασφάλιση ότι η παραγωγή δεν θα ομογενοποιηθεί σε ένα ενιαίο εμπορικό μοντέλο, αποκομμένο από την ιστορία και την ιδιαίτερη ταυτότητα κάθε τόπου.

Τέλος, η συγκεκριμένη μακροχρόνια δέσμευση συμπίπτει με τη δημιουργία της **Hellenic Heritage A.E.**, την οποία η ίδια η Κυβέρνηση παρουσίασε ως επιχειρησιακό και εκτελεστικό βραχίονα του ΟΔΑΠ. Εφόσον δημιουργείται ένας νέος δημόσιος εταιρικός φορέας με αντικείμενο την ανάπτυξη υπηρεσιών γύρω από τα μνημεία και την εξυπηρέτηση των επισκεπτών, η Κυβέρνηση οφείλει να εξηγήσει γιατί δεσμεύει εκ των προτέρων για έως και δώδεκα χρόνια μία από τις βασικότερες εμπορικές λειτουργίες του ΟΔΑΠ υπέρ ιδιώτη.

Δεδομένου ότι η πολιτιστική κληρονομιά αποτελεί δημόσιο αγαθό και όχι εγγυημένη αγορά προς παραχώρηση,

Δεδομένου ότι η ύπαρξη μίας μόνο προσφοράς για το σύνολο των 27 πωλητηρίων δημιουργεί εύλογες αμφιβολίες για την ανάπτυξη πραγματικού ανταγωνισμού,

Δεδομένου ότι δεν έχουν δημοσιοποιηθεί τα αναλυτικά έσοδα και τα οικονομικά αποτελέσματα των πωλητηρίων, ώστε να αποδεικνύεται ότι η εκμίσθωσή τους εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον,

Δεδομένου ότι οι υποδομές παραδίδονται στον ιδιώτη έτοιμες ή αναβαθμισμένες με δημόσιους και ευρωπαϊκούς πόρους,

Δεδομένου ότι το αναφερόμενο μίσθωμα των 400 ευρώ τον μήνα για το πωλητήριο του Μυστρά προκαλεί εύλογα ερωτήματα ως προς την αποτίμηση της εμπορικής του δυναμικότητας,

Δεδομένου ότι η δυνατότητα παραγωγής και διάθεσης προϊόντων από τον μισθωτή αφορά άμεσα τη δημόσια εικόνα και την πολιτιστική φυσιογνωμία των μνημείων,

Ερωτάται η κα Υπουργός:

1. Γιατί επιλέχθηκε η ενιαία εκμίσθωση και των 27 πωλητηρίων και δεν διαιρέθηκε η σύμβαση σε γεωγραφικά ή λειτουργικά τμήματα, ώστε να εξασφαλιστούν ευρύτερη συμμετοχή, πραγματικός ανταγωνισμός και δυνατότητα συμμετοχής μικρότερων ή τοπικών οικονομικών φορέων;
2. Πόσοι οικονομικοί φορείς εκδήλωσαν ενδιαφέρον, πόσοι ζήτησαν πρόσβαση στα έγγραφα του διαγωνισμού και πόσοι υπέβαλαν προσφορά; Ποιοι λόγοι οδήγησαν τελικά στην κατάθεση μίας μόνο προσφοράς;
3. Για ποιον λόγο δεν επαναλήφθηκε ο διαγωνισμός, από τη στιγμή που η συμμετοχή ενός μόνο προσφέροντος δεν επέτρεψε ουσιαστικό ανταγωνισμό ως προς το τίμημα;
4. Με ποια τεχνική και λειτουργική αναγκαιότητα συνδέονται οι σωρευτικές προϋποθέσεις περί εμπειρίας λειτουργίας πωλητηρίου πολιτιστικού χώρου, αποκλειστικής διανομής προϊόντων, υλοποίησης πληροφοριακού συστήματος άνω του ενός εκατομμυρίου ευρώ και κύκλου εργασιών άνω των πέντε εκατομμυρίων ευρώ;
5. Με ποια οικονομική μελέτη καθορίστηκαν το συνολικό εγγυημένο μηνιαίο μίσθωμα των 46.030 ευρώ ως τιμή εκκίνησης και το ποσοστό 2% επί των πωλήσεων;
6. Πώς υπολογίστηκε το αναφερόμενο επιμέρους μίσθωμα των 400 ευρώ τον μήνα για το πωλητήριο του Μυστρά; Ποια ήταν τα ετήσια έσοδα και το καθαρό οικονομικό αποτέλεσμα του συγκεκριμένου πωλητηρίου κατά τα έτη 2023, 2024 και 2025;
7. Ποια ήταν τα έσοδα, οι πωλήσεις και τα καθαρά οικονομικά αποτελέσματα καθενός από τα 27 πωλητήρια κατά την τελευταία τριετία;
8. Ποιο είναι το συνολικό ύψος των δημόσιων και ευρωπαϊκών πόρων που διατέθηκαν για την κατασκευή, ανακαίνιση και τον εξοπλισμό των συγκεκριμένων πωλητηρίων;
9. Ποια έσοδα εκτιμά ότι θα εισπράξει ο ΟΔΑΠ κατά την πρώτη εξαετία και ποια κατά την ενδεχόμενη δωδεκαετή διάρκεια της σύμβασης; Υπάρχει συγκριτική οικονομική αξιολόγηση με το σενάριο λειτουργίας των πωλητηρίων από τον ίδιο τον ΟΔΑΠ ή τη Hellenic Heritage A.E.;
10. Με ποια διαδικασία και με ποια ακριβώς κριτήρια εγκρίθηκε η υποκατάσταση ή η ανάληψη της λειτουργίας των πωλητηρίων από την εταιρεία «Ελληνικά Αναμνηστικά Α.Ε.»;
11. Ποιο όργανο θα εγκρίνει τα προϊόντα του μισθωτή και με ποια επιστημονικά, αισθητικά και ποιοτικά κριτήρια; Πώς θα αποτραπεί η εμπορική ομογενοποίηση των πωλητηρίων και πώς θα διασφαλιστεί η παρουσία προϊόντων τοπικών δημιουργών και παραγωγών;

12. Γιατί η Κυβέρνηση προχώρησε σε δέσμευση διάρκειας έως δώδεκα ετών, ενώ έχει ήδη θεσμοθετήσει τη Hellenic Heritage A.E. ως επιχειρησιακό βραχίονα του ΟΔΑΠ;
13. Προτίθεται να επανεξετάσει τη σύμβαση και τους οικονομικούς της όρους πριν από την πλήρη ανάληψη της λειτουργίας των 27 πωλητηρίων από τον ιδιώτη;
14. Επιβεβαιώνει το Υπουργείο ότι για το πιλοτικό πρόγραμμα λειτουργίας του πωλητηρίου στα πρώην Ανθοπωλεία της Βουλής είχε αρχικά επιλεγεί ή εξεταστεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση; Ποιο όργανο έλαβε τη σχετική απόφαση, με ποια αιτιολογία και για ποιον συγκεκριμένο οικονομικό φορέα;
15. Υπήρξε παρέμβαση, παρατήρηση ή αντίρρηση της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης ως προς την επιλογή της συγκεκριμένης διαδικασίας; Ποιο ήταν το ακριβές περιεχόμενό της;
16. Επιβεβαιώνει ότι από το 2024 έως σήμερα πραγματοποιήθηκαν δώδεκα διαδικασίες σχετικές με τη λειτουργία ή εκμετάλλευση πωλητηρίων, στις οποίες αναδείχθηκαν ανάδοχοι εταιρείες του ίδιου επιχειρηματικού σχήματος; Πόσες προσφορές υποβλήθηκαν σε καθεμία από αυτές;
17. Με ποια αιτιολογία τέθηκε ως προϋπόθεση σε προηγούμενο διαγωνισμό η εκτέλεση σύμβασης πωλητηρίου που διαχειρίζεται ειδικά το Υπουργείο Πολιτισμού ή ο ΟΔΑΠ; Πόσοι οικονομικοί φορείς στην ελληνική αγορά μπορούσαν, κατά τον χρόνο δημοσίευσης της διακήρυξης, να ικανοποιήσουν τον συγκεκριμένο όρο;
18. Ποια είναι η μετοχική και διοικητική σχέση μεταξύ Space Hellas, Radiant Technologies, SingularLogic και «Ελληνικά Αναμνηστικά Α.Ε.»; Με ποιον τρόπο αξιολογήθηκαν οι σχέσεις ελέγχου και οικονομικής εξάρτησης μεταξύ των συγκεκριμένων εταιρειών;

Και καλείται η Υπουργός να καταθέσει στο Σώμα:

1. Την υπογραφείσα σύμβαση, μαζί με όλα τα παραρτήματα, τις εγγυήσεις, τις ρήτρες και τις προβλεπόμενες δυνατότητες τροποποίησης ή παράτασής της.
2. Την οικονομική μελέτη και κάθε έκθεση αποτίμησης βάσει της οποίας καθορίστηκαν το ελάχιστο εγγυημένο μίσθωμα, το ποσοστό 2% και τα επιμέρους μισθώματα των 27 πωλητηρίων.
3. Τα αναλυτικά στοιχεία πωλήσεων, εσόδων, δαπανών και καθαρών αποτελεσμάτων καθενός από τα 27 πωλητήρια για τα έτη 2023, 2024 και 2025.
4. Τα στοιχεία για το συνολικό κόστος κατασκευής, ανακαίνισης και εξοπλισμού καθενός από τα πωλητήρια και τις αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης.
5. Τη συγκριτική οικονομοτεχνική μελέτη μεταξύ της εκμίσθωσης σε ιδιώτη και της λειτουργίας των πωλητηρίων από τον ΟΔΑΠ ή τη Hellenic Heritage A.E.
6. Κάθε απόφαση ή έγγραφο με το οποίο εγκρίθηκε η συμμετοχή της «Ελληνικά Αναμνηστικά Α.Ε.» στην εκτέλεση της σύμβασης.

Η ερωτώσα Βουλευτής

Παναγιώτα (Νάγια) Γρηγοράκου